

Zitting 1976–1977 Nr. 66a

11 022

Wijziging van het Wetboek van Koophandel en de Faillissementswet in verband met de op 26 november 1973 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Benelux-Overeenkomst betreffende de Agentuurovereenkomst met Bijlage (Trb. 1974, 4)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 8 maart 1977

De leden van de fracties van de K.V.P., de C.H.U., de A.R.P. en de V.V.D. vragen hoe de ondergetekende zich de uitvoering denkt van het nieuw voorgestelde artikel 74o van het Wetboek van Koophandel, dat een goodwill-vergoeding introduceert. Zij hebben blijkbaar behoefte aan meer concrete richtlijnen voor de toepassing van dit artikel, waarin nader wordt aangegeven in welke gevallen de handelsagent recht heeft op de daarin genoemde vergoeding en hoe het bedrag daarvan dient te worden berekend. De ondergetekende heeft volledig begrip voor deze wens, maar hij acht het in beginsel niet verantwoord te pogen daaraan te voldoen, zelfs niet door het geven van zijn persoonlijke mening dienaangaande, in aanmerking genomen dat dit artikel in het daarmee overeenkomende artikel (16) van de Benelux-overeenkomst de nadere bepaling kennelijk geheel aan de billijkheid, en daarmee uiteindelijk aan de rechter overlaat, zulks in navolging van de in de toelichting genoemde bepalingen in buitenlandse wetten. Zodoende heeft men desbewust het risico aanvaard dat vooral gedurende de eerste tijd nogal eens een beroep op de rechter zal moeten worden gedaan. De rechter wordt daarbij voor een moeilijke opgave gesteld; waarschijnlijk zal de jurisprudentie betreffende bovenbedoelde buitenlandse bepalingen hem daarbij echter wel enige steun bieden. De ondergetekende merkt in dit verband op dat in het onlangs door de Europese Commissie aan de Raad van de Europese Gemeenschappen aangeboden voorstel voor een richtlijn inzake de handelsagenten (Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen van 18 januari 1977 nr. L 13/2) iets meer houvast wordt gegeven op het punt van de berekening van de vergoeding door de bepaling (artikel 30, tweede lid) dat de vergoeding voor elk jaar van de overeenkomst tenminste één tiende bedraagt van de jaarlijkse beloning. De raad heeft zich daarover echter nog niet uitgesproken.

Voorts vragen genoemde leden voorbeelden van passende vergoedingen, die strijdig zijn met de billijkheid, zulks in verband met het feit dat in het voorgestelde artikel 74o van het Wetboek van Koophandel wordt gesproken van «een passende vergoeding, tenzij dit strijdig zou zijn met de billijkheid». Ter vermindering van misverstand dienaangaande moge de ondergetekende voorop stellen dat laatstgenoemde woorden zijns inziens geen tegenstrijdigheid inhouden, aangezien hij van mening is dat het laatste deel daarvan – de strijdigheid met de billijkheid – ziet op de vraag of de handelsagent recht heeft op de vergoeding, en het eerste deel – het passende – op de berekening van het bedrag van de vergoeding. Dat dit de bedoeling is, kan onder

meer worden afgeleid uit het feit dat de aangehaalde woorden aanvankelijk, in het ontwerp van de modelwet, luiden: «een passende vergoeding; deze vergoeding kan verminderd of gewijzigd worden tenzij dit strijdig zou zijn met de billijkheid»; zij kregen hun tegenwoordige redactie op voorstel van de Commissie voor de burgerlijke, de handels- en de strafwetgeving van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad (Verslag van 12 september 1966, doc. 61-2, blz. 9 en 11). Voor wat nu betreft de gevallen waarin toekenning van een (passende) vergoeding strijdig zou zijn met de billijkheid, zij er allereerst op gewezen dat dit volgens de gemeenschappelijke toelichting, onder bepaalde omstandigheden, het geval kan zijn bij een ernstige tekortkoming van de handelsagent, die een dringende reden oplevert voor beëindiging van de overeenkomst. Het geven van andere, meer concrete, voorbeelden acht de ondergetekende enigszins bezwaarlijk op grond van de in het eerste gedeelte van deze nota genoemde redenen. Men zou echter kunnen denken aan de mogelijkheid dat de betreffende vergoeding geacht wordt begrepen te zijn in een andere, zoals de billijke beloning genoemd in artikel 74d, laatste zin, of de volledige vergoeding genoemd in artikel 74n, laatste zin, en aan het geval dat de principaal op verzoek van de handelsagent de overeenkomst voortzet met een door laatstgenoemde aangewezen persoon, waarbij deze in alle rechten en verplichtingen van zijn voorganger treedt.

De Minister van Justitie,
A. A. M. van Agt